

Horizon.*taal*

Jaargang 37 - nummer 221

September - oktober 2006

Men zei tegen mij...
(p. 4)

Kunsttalen en cultuur
(p. 6)

Overzicht
Esperantocursussen
in Vlaanderen
(p. 13)

HORIZONTAAL

Tweemaandelijks tijdschrift, uitgegeven door de Vlaamse Esperantobond v.z.w., 37ste jaargang.

Verschijnt de 1ste van elke oneven maand.

Overname van artikelen is vrij op voorwaarde dat de bron wordt vermeld en een exemplaar aan de redactie wordt gestuurd.

Redactie en administratie:

Vlaamse Esperantobond v.z.w.
Frankrijklei 140
2000 Antwerpen
tel.: 03 234 34 00
fax: 03 233 54 33
E-post: horizon.taal#skynet.be
Webstek: <http://www.esperanto.be/fel/nl>.

Abonnementen: 25,00 EUR

Rekeningen:

t.n.v. Vlaamse Esperantobond, Antwerpen: KBC 402-5510531-55
of Fortis 001-2376527-06.

Redactie:

Lode Van de Velde

Medewerkers:

Petro De Smedt, Ivo Durwael, Agnes Geelen, Paul Peeraerts, Roland Rotsaert, André Ruyschaert, Emiel Van Damme, e.a.

Verantwoordelijke uitgever:

Paul Peeraerts, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen.

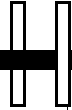
Advertentietarieven: (alle prijzen zijn in euro)

	1-malig	3-malig*	6-malig*
formaat 1/1:	250	625	1000
formaat 1/2:	150	375	600
formaat 1/3:	110	275	440
formaat 1/4:	80	200	320
formaat 1/6:	55	140	220
formaat 1/12:	30	75	120

* Inlassing van 3x dezelfde advertentie van een door u drukbaar geleverd exemplaar.

Op deze tarieven geldt het BTW-tarief van 21%.

Kleurtoeslag bedraagt 125 euro per kleur en per inlassing.

Ondanks wat sceptici beweren, staan veel mensen positief tegenover het Esperanto en blijft de belangstelling voor deze taal bestaan.

Toegegeven, wekelijks de krant of het nieuws halen, dat is eerder voor oorlogen, auto-ongevallen, diefstallen, fraude en politieke schandalen weggelegd. Zo krijgen we soms de opmerking "je hoort zo weinig over Esperanto", maar op die manier halen we het nieuws toch maar liever niet...

Toch blijft er interesse voor de taal, zoals bijvoorbeeld een Vlaams teveblad dat plots een telefonisch interview afneemt, naar aanleiding van het 100-jarig bestaan van de Esperantobeweging in Nederland...

Verder wordt vaak aan het Esperanto gedacht wanneer een zaak of instelling een (nieuwe) naam zoekt. Zo kregen we onlangs een vraag vanwege een speelgoedbedrijf in Nederland; is er nu op de Grote Markt in Halle een taverne met de naam "Oranĝo" (de uitbaters die zelf geen Esperanto spreken, hadden het woord zelf

opgezocht via internet), een onthaal- en opvangcentrum voor buitenlandse niet-begeleide minderjarigen in Aalst heet vanaf nu "Juna vzw" (*juna* = jong); het mondiale *festival-de-la-terre* heeft omwille van de neutraliteit voor haar hymne een Esperantolied gekozen, enzovoort, enzovoort...

Ook het woord "Esperanto" zelf heeft reeds menigeen tot de verbeelding gesproken : een restaurant in Beveren (Kallo) en Brussel, een visgroothandel in Oostende, om nog maar te zwijgen over de verschillende Esperantostraten en -lanen in Vlaanderen...

... een ideetje voor het volgend nummer van uw *Horizon.taal*...

Lode

 <h2 style="margin: 0;">INHOUD</h2>	
Redactioneel	3
Men zei tegen mij...	4
Kunsttalen en cultuur	6
Falsa Perspektiveco en Frazoj	9
La suferoj de la juna Mimo	11
Ĵus aperis...	12
Overzicht cursussen in Vlaanderen	13
Taalproblematiek	15
Clubprogramma's	17

Claude Piron, auteur van "Le défi des langues", gepensioneerd psycholoog én vertaler bij o.a. de VN (uit het Engels, Chinees, Spaans en Russisch naar het Frans), maakt enkele rake opmerkingen over de miskende talenproblematiek in de wereld...

Toen ik klein was, zeiden ze tegen mij: "Wees niet bang om de weg te vragen. Spreek en je zult het einde van de wereld kunnen bereiken." Maar een paar kilometer verderop spraken de mensen een andere taal. Vragen had geen zin.

Men zei tegen mij: "Leer een taal op school zodat je met mensen uit andere landen kunt spreken." Maar 90% van de volwassenen kan zich niet uitdrukken in de taal die ze op school geleerd hebben.

Men zei tegen mij: "Met Engels kun je je overal ter wereld redden." Maar in een Spaans dorpje zag ik een ongeluk waarbij een Franse en een Zweedse auto betrokken waren. De chauffeurs konden zich noch tegen elkaar, noch tegen de politie verstaanbaar maken. In een kleine stad in Thailand zag ik een vertwijfelde toerist tevergeefs proberen een lokale dokter uit te leggen wat zijn symptomen waren. Ik heb voor de Verenigde Naties en de Wereldgezondheidsorganisatie gewerkt op alle bewoonde continenten en een aantal eilanden en ik heb kunnen constateren dat in Kongo, Japan en vele andere plaatsen Engels compleet waardeloos is buiten de grote hotels, de grotere winkels, de winkelcentra en de luchtvaart-maatschappijen.

Men zei tegen mij: "Dankzij vertalingen zijn de meest afgelegen culturen nu toegankelijk voor iedereen." Maar als ik vertalingen met originele teksten vergeleek, zag ik zo veel verdraaiingen, zo veel wat weggelaten was, zo weinig respect voor de manier van uitdrukken van de schrijver, dat ik mij gedwongen voelde in te stemmen met de Italiaanse uitdrukking "Traduttore, traditore", vertalen is bedriegen.

Men zei tegen mij dat de Westerse wereld de Derde Wereld helpt, met gepast respect voor hun lokale culturen. Maar ik heb nooit gezien dat er rekening gehouden werd met hun talen. Al vanaf het begin kregen zij onze talen opgedrongen, alsof het vanzelfsprekend was dat hiermee het best gecommuniceerd kon worden. Ik zag hoe de Engelse en de Franse taal een culturele druk begonnen uit te oefenen, waardoor de mentaliteit van de mensen veranderde. Ze hadden zelfs destructieve gevolgen voor de oeroude culturen waarvan de positieve waarden gewetenloos genegeerd werden.

En ik zag hoe er talloze problemen ontstonden toen de lokale arbeidskrachten geïnstrueerd moesten worden door technici uit het Westen, die de plaatselijke taal niet begrepen en waarvoor er ook geen leerboeken bestonden...

Men zei tegen mij: "Algemeen onderwijs op school zal gelijke mogelijkheden garanderen voor alle klassen van de samenleving." En ik zag hoe de rijke gezinnen in de ontwikkelingslanden hun kinderen naar Engeland en de VS stuurden zodat ze Engels zouden leren, terwijl het volk, gevangen in de inferioriteit van zijn taal en slachtoffer van allerlei soorten propaganda, een duistere toekomst tegemoet gaat.

Men zei tegen mij: "Esperanto is mislukt." Maar in een bergdorpje in Europa zag ik hoe kinderen van boeren, na zes maanden les, konden praten met bezoekers uit Japan.

Men zei tegen mij: "Esperanto mist menselijkheid." Ik heb de taal geleerd, poëzie gelezen, naar liederen geluisterd. In die taal heb ik vertrouwelijkheden uitgewisseld met Brazilianen, Chinezen, Iraniërs, Polen en met een jonge man uit Oezbekistan. En hier sta ik – een voormalige professionele vertaler – en moet eerlijkheidshalve zeggen dat deze gesprekken de meest spontane en diepzinnige waren die ik ooit in een vreemde taal gevoerd heb.

Men zei tegen mij: "Esperanto is waardeloos, omdat het geen cultuur heeft." Maar toen ik Esperanto-sprekers ontmoette in Oost-Europa, Azië of Latijns-Amerika, waren de meesten meer cultureel bewust dan hun gelijken in een gelijkaardige socio-economische situatie. En toen ik internationale debatten bijwoonde die gevoerd werden in het Esperanto, was ik heel erg onder de indruk van het intellectuele niveau.

Ik probeerde dit uit te leggen aan mijn omgeving. Ik zei: "Kom! Kijk! Dit is iets buitengewoons! Een taal die communicatieproblemen oplost tussen de volkeren op aarde! Ik zag een Hongaar en een Koreaan die over politiek en filosofie discussieerden slechts twee jaar nadat ze begonnen waren om de taal te leren! Dat zou onmogelijk zijn in enige andere taal! En ik zag dat en dat en ook..."

Maar men antwoordde: "Esperanto is niet serieus. En trouwens, het is een kunstmatige taal."

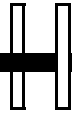
Ik kan het niet begrijpen. Als de ziel van een mens, de gevoelens en de fijnste nuances van de gedachten uitgedrukt zijn in een taal die geschapen is door de rijkdom van de verschillende manieren van communiceren in vele culturen te combineren, dan wordt er tegen mij gezegd: "Het is een kunstmatige taal."

Maar wat zie ik op mijn reizen rond de wereld? Ik zie reizigers die ernaar verlangen om hun ideeën en ervaringen, of misschien gewoon maar recepten, te delen met de lokale bevolking. Ik zie hoe pogingen tot gesprekken door gebaren tot groteske misverstanden leiden. Ik zie mensen die hunkeren naar informatie maar die vanwege de taalbarrière niet kunnen lezen wat ze willen lezen.

Ik zie massa's mensen die na zes of zeven jaar talenstudie stamelend en met een komische uitspraak vergeefs proberen te zeggen wat ze willen zeggen. Ik zie hoe taalkundige ongelijkheden en discriminatie welig tieren in de hele wereld. Ik zie hoe diplomaten en specialisten in microfoons spreken en door de koptelefoon luisteren, niet naar hun gesprekspartner, maar naar de stem van een ander. Is dat natuurlijke communicatie? Van een ziel in de hersenen naar de mond van de spreker en zo naar het oor van de luisteraar, dat is natuurlijk een hele omweg, maar van een microfoon naar een koptelefoon in een tolkencabine, is dat natuurlijk? Maakt het vermogen om problemen op te lossen met behulp van intelligentie en gevoeligheid niet langer deel uit van de menselijke natuur?

Men zegt zoveel tegen mij, maar ik zie iets anders. Onthutst loop ik rond in deze maatschappij die er aanspraak op maakt dat iedereen het recht moet hebben zich uit te drukken en te communiceren. En ik vraag me af of ze mij voor de gek houden of dat ik gek ben.

Claude Piron

Ik beloof wel een artikel te schrijven, maar sjonge-jonge, hoe begin ik eraan? Normaal gezien kan ik uren en uren "zeveren" over kunstmatige en natuurlijke talen, maar het schrijven van zo'n artikel is toch maar wat. Alhoewel ik nu net beseft dat ik ben begonnen met onzin, maakt het niet meer uit! We vliegen erin!

Soorten kunsttalen

Iedereen zal wel al gemerkt hebben dat samen met de opkomst van het literaire genre *fantasy*, de opmars van "plezierkusttalen" begonnen is. Even wat duidelijkheid scheppen: er bestaan dus verschillende soorten kunsttalen. Allereerst heeft men de hulptalen, zoals het Esperanto, Ido, Fasile, Lojban en Logban, Interlingua, ... Dit zijn talen die ontwikkeld zijn om zo neutraal mogelijk te zijn voor een bepaalde bevolkingsgroep. Zij het van de hele wereld, of van een bepaalde talengroep.

Ten tweede heeft men ook nog zo iets als plezierkusttalen. Dit zijn talen die vaak ontwikkeld werden door taalkundigen. Voor hun eigen plezier uiteraard, zonder enig specifiek doel, buiten het plezier van enkele mensen. Deze talen worden gebruikt in literatuur (ik denk aan Tolkien), films (Klingon) en in liederen (ik denk aan *Adiemus*). Maar waar komt dat allemaal ineens vandaan? En wat voor "pleziertalen" bestaan er allemaal?

Musicà maestro, per favore!

Steeds meer en meer groepen zingen in een uitgevonden taal. Dit doen ze niet alleen omdat ze dan precies de klanken gebruiken kunnen die ze het mooiste vinden, maar ook, omdat je zo om het even wat uitdrukken kan, zonder gebonden te zijn aan eventuele regels of aan een specifieke woordenschat. Je maakt immers alles zelf. Vele bands weten niet eens zelf wat hun liederen betekenen, vaak is het een hoop nonsens. Dat is het geval bij *Adiemus*, een *new-age*groep, die een CD uitbracht in een uitgevonden taal. De

titels van de liedjes hebben wat weg van het Latijn, al weet ik niet zeker of het wel Latijn is. De teksten doet wat Afrikaansachtig aan (niet "het" Afrikaans natuurlijk), maar ook wel wat Keltisch. Een voorbeeld:

In Caelum Fero

Ma-we ka-ya-ma-na
Ma-we ka-ya-ma
Ma-we ka-ya-ma--ta-na
a-ma ka-ya-ma-na (2x)
a-ma ka-ya-ma-na

De Nederlandse meidengroep *Treble*, rond zangeres Caroline Hoffman, zingt deels in het Engels, deels in hun eigen Treble-taal. Reden hiervoor was dat de twee andere zangeressen bij het eerste contact in 1995, nog maar 10 jaar waren en nog geen Engels hadden geleerd. Dus leerde Caroline hen haar zelfverzonnen taal. Met het nummer *Amambanda*, oftewel *zet 'em op* haalden ze de 20ste plaats in het Eurovisie-Songfestival. Hun eigen fantasietaal is naar eigen zeggen universeel en heeft veel Afrikaanse invloeden: één van hun instrumenten, naast gitaar, is dan ook djembe.

Amambanda amambanda
Amambanda gwena mambanda
Amambanda amambanda
Gwena mamba gwena mamba (2x)

Con galapa con galapei
Con galapa con galapei
Con galapa con galapei elele
Con galapa con galapei
Con bitele con bite le leina
Con bitele con bite le leina

There is a way
To understand without a language
Don't be afraid
There are words to find in the place you hide
Speak your mind
And explain yourself today

Ook de Britse groep Depeche Mode, voornamelijk bekend in de jaren 1980, heeft onlangs de single 'Suffer Well' heruitgebracht, dit keer in een nieuwe taal, namelijk het Simlish. Deze taal werd ontworpen door de makers van het bekende computerspel 'The Sims' (een simulatorspel waarin je het leven van een gezin kunt sturen). De taal werd deels geïmproviseerd, deel gebaseerd op het Oekraïens en Tagalog, hoewel de meeste woorden onherkenbaar blijven.

fantasie wagen zich aan zulk een project. Een vrij bekende kunsttaal is ondertussen alweer het Spokanisch. (www.spocania.com)

Het Spokanisch zou de taal van Spokanië moeten zijn, een eilandengroep in de Atlantische Oceaan, bedacht door een Nederlander. Hij brengt het echter wel op een zéér originele manier. Hij heeft niet alleen een geschiedenis van het koninkrijk, maar ook een economische, militaire en demografische status van het koninkrijk op zijn website. Daarenboven kan je foto's zien van het koninkrijk en mensen die daar reeds op bezoek geweest zijn.

Literatuur: leder diertje zijn pleziertje

Niet alleen muziekgroepen wagen zich aan de kunsttalen, maar al lang geleden was Tolkien hiermee begonnen. Hij ontwikkelde verschillende talen, al dan niet volledige. Zijn *Quenyaans* en *Sindarijns* zijn veruit de bekendste, maar wie kent de bekende transcriptie "Ash nazg durbatulúk, ash nazg gimbatul, ash nazg thrakatulûk agh burzum-ishi krimpatul" niet? Het is een voorbeeld van "The Black Speech". Ook de taal van de dwergen werd min of meer uitgewerkt, en er zijn nog talloze schrijvers die dezelfde houding van Tolkien aannamen en aannemen. Het *Fantasy-Genootschap Elanor* houdt zich bijvoorbeeld bezig met het voorzien van een cursus *Elfs* (ofte *Sindarijns*) voor haar leden (www.elanor.be).

De maker van deze taal en natie pakt het wel heel levendig aan, op zijn forum krijgt men namelijk verschillende reacties te lezen, waaronder:

27 maart 2003

Sinds kort ben ik op de hoogte van het bestaan van Spokanië en als energiefreak heb ik onmiddellijk de energievoorziening van dit land bekeken. Wat mij opvalt is dat er een kerncentrale is en gelukkig ook waterkracht. Windenergie en andere vormen van duurzame energie vind ik niet op de kaart vermeld. Ik vraag mij af of Spokanië het Kyoto-protocol heeft ondertekend. Graag wil ik een bijdrage leveren aan het opzetten van een duurzame energievoorziening in Spokanië. Kunt u mij een contactpersoon noemen bij wie ik mijn diensten kan aanbieden?

M.V.

Maar niet alleen schrijvers, ook gewone taalkundigen, of mensen met een (té) grote

Enkele jaren geleden begon ik zelf aan *Drÿslà*, een taal die geen specifiek doel heeft. Wat begon als een uitdaging ("jij kan zoiets niet maken") eindigde in een nog steeds lopend project, inmiddels zes jaar oud. Met het maken van een taal, komen nieuwe ideeën voor talen, zoals "Il Parini", "Adröztë", "DWORAAVOO", en nog veel meer. De ene doet het voor zijn of haar plezier, de andere

doet het met een specifiek doel voor ogen.

De populariteit van kunsttalen, en talen in het algemeen valt niet te ontkennen: talen in liedjes, films, boeken en websites worden steeds populairder.

Het belangrijkste is, dat we unieke ervaringen met elkander kunnen delen op taalkundig vlak, en kunnen leren van elkaar, en zo steeds maar dichter en dichter bij de omschrijving van het begrip communicatie komen, een immer zo moeilijk te omschrijven begrip...

Jan De Grootte

Bronnen:

<http://www.spocania.com/welkom/index.htm>
<http://www.elanor.be>
<http://www.simlish.com>

Voor meer info over kunstmatige talen, kijk op:
<http://nl.wikipedia.org/wiki/Kunsttaal>

... en in het Engels:
<http://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Conlangs>
http://en.wikipedia.org/wiki/Constructed_language

Artiesten die (deels) in het Esperanto gezongen hebben:

- David Gaines (Amerikaanse componist)
- Esperanto (Amerikaanse pop/punk-groep)
- Freundeskreis (bekende Duitse groep)
- Lou Harrison (Amerikaanse componist)
- Rob de Nijs (het lied *Wereldwijd één stem*)
- Shadowfax (wereldmuziek)
- Sonic Youth (de EP "SYR3")
- ...

CD's getiteld "Esperanto":

- Electric Music (electronische muziek)
- Paolino Dalla Porta (Italiaanse Jazz)
- Rick Brown (jazz-trompettist)
- Ryuichi Sakamoto (Japanse componist)
- Shadowfax (wereldmuziek)

Verder nog:

- Elvis Costello (Britse zanger/muzikant) heeft Esperanto gebruikt voor de inleg van het album *Blood and Chocolate*
- Michael Jackson (tja...) heeft Esperanto gebruikt voor opschriften in zijn film *History*

**WASSALONS
VAN OSTA**

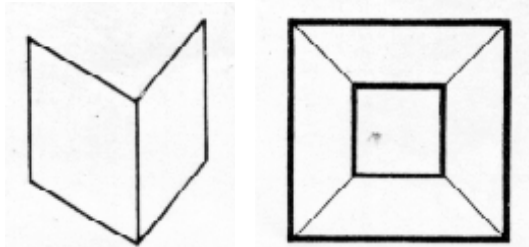

**EKEREN : Markt 10
KAPELLEN : Hoevense Baan 34
BRASSCHAAT : Bredabaan – Van Hemelrijklei 9**

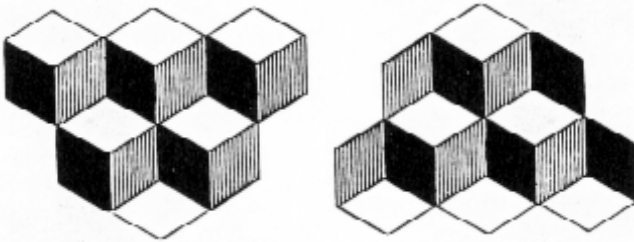
FALSA PERSPEKTIVECO EN FRAZOJ

Estas konate ke niaj okuloj foje trompas nin, aŭ ke ne ĉiam malsamaj homoj vidas saman aferon en sama bildo. La senco de rigardado ludas rolon. Rigardu la du sekvontajn figurojn.

Bone pripensu kion vi vidas, kaj demandu al iu kunulo kion li vidas. Vi konstatos ke ne ĉiu vidas la samon. Iuj vidas la internon de paperkovrilo, alia vidas ĝian eksteron. Kun iom da bona vola vi povas transŝalti vian vidon kaj vere vidi la duan eblecon. Same por la dua bildo, iuj vidas ĝin kava, aliaj vidas ĝin tura. Dependas de la deirpunkto de la vido (de mezo eksteren aŭ inverse). Denove, sufiĉe facile (mi esperas... se ne... rapide vizitu kuraciston!) oni povas transŝalti. Fundo de la problemo estas ke temas pri dudimensiaj bildoj de tridimensiaj objektoj.

Alia simila kazo:

Kiom da kuboj vi vidas en maldekstra bildo? Kaj en dekstra? Nu, estas ekzakte la sama bildo, nur turnita surkapen. Ankaŭ nun vi povos transŝalti de 5 al 3 kaj inverse, sed por multaj homoj tio, en ĉi tiu kazo, jam kostas multe pli da peno. (Se vi vere ne sukcesas, ne necesas voki la kuraciston! Iom da pacienco sufiĉos.) Nia kono de la mondo diras al ni ke lumo kutime venas de supre, kaj do heligas suprajn surfacojn.

Nu, la sama fenomeno ludas rolon en nia kompreno de frazoj. Ankaŭ tie ni estas sub influo de nia ĝenerala kono de la mondo, ne nur tre ofte, sed tutsimple ĉiam. Tiel la frazo *la muso manĝas la kato*, estus tute klara, ĉar mia ĝenerala

mondokono instruas al mi, malgraŭ la nekutima vortordo, kaj malgraŭ la manko de akuzativo, kiu manĝas kiun. (Mi ne pledas por forigo de la akuzativo!).

Krom ĝenerala mondokono ankaŭ ludas la specifa mondokono, la kunteksto, la situacio en kiu ni, aŭ iu alia, troviĝas. En mia lingvo, la nederlanda, ne ekzistas refleksiva pronomo (sia) kaj la frazo *li promenas en la parko kun lia edzino* (hij wandelt in het park met zijn vrouw) povas signifi ke li promenas kun propra edzino (sia edzino) aŭ ke li promenas kun la edzino de alia viro. Tamen, laŭ mia scio ĝis nun ne okazis revolucio aŭ eĉ serioza bataleto pro tio, pro tiaj eblaj miskomprenoj. Se necesas eviti miskomprenon tiam ekzistas rimedoj. Sed neniu ĉiam plej zorge parolas! (Mi ne pledas por forigo de la refleksiva pronomo!)

La uzo de la refleksiva pronomo en simplaj frazoj normale ne kaŭzas problemojn. Ankaŭ ne en komplikaj frazoj, ... se la subfrazoj havas subjekton kaj tempnan formon de verbo. Sed, se la ebla subfrazo havas kiel kernon infinitivon, aŭ participon adjektivan (aŭ substantivon... se entute tio eblas) la afero iĝas tute alia. Mi konsultis diversajn gramatikojn, konstatis ke ili bezonas multajn paĝojn por trovi solvon kaj ne ĉiam venas al sama konkludo! Tial mi deziris foje mem pripensi la aferon.

La problemon kaŭzas la ebleco de malsamaj vidpunktoj, nome ĉu oni konsideras infinitivon verbo aŭ ne (lingvistike infinitivo ja estas ia substantivigo de verbo!) En la nederlanda oni povas uzi la infinitivon kiel substantivon, en esperanto oni normale bezonas finaĵon -ad (sed konsultu PIV por vidi kiom ofte verba radikoj + o = ago! ... vi ne nepre devas akordiĝi!).

Sed tute trankvile foje pripensu kelkajn frazojn:

- *Li vidis lin frapi lian filon*. Kies filon? Nu, de li, kompreneble. Jes, sed kiu li?
- *Li vidis lin frapi sian filon*. Kies filon? La filo de la subjekto.

Sed, ĉu la frazo estas simpla aŭ ĉu ĝi estas ĉeffrazo + objektfrazo? Ĉu la verbo estas "vidis frapi" aŭ nur "vidis" en ĉeffrazo kaj "frapi" en objektfrazo? Precipe por la dua frazo (aŭ por

ambaŭ?) mia ĝenerala mondokono (aŭ mia konscienco? mia etika mondovido?) puŝas min kredi ke temas pri la filo de la dua "li". En la sekvonta frazo, tamen preskaŭ sama:

- *Li vidis lin fali de sia biciklo.* mi estas ankoraŭ pli puŝata rilatigi sia al la dua "li(n)", sed mi povas facile tamen transŝalti! Pripensu la frazon kun "lia biciklo"!

La percepto de la frazoj ŝajnas al mi esti temo de falsa perspektiveco. Kaj kiun solvon mi proponas? ... Paciencon!

Sama problemo, unu gradon pli alta tamen, estiĝas ĉe adjektivaj participoj. Problemo: ĉu la adjektiva participo estas verbo, aŭ ĉu ĝi estas adjektivo! Ni, en esperanto, ŝatas vidi verbon en ĝi (almenaŭ kiam ĝin akompanas komplemento) pro paraleleco kun la adverba participo.

- *Li vidis la profesoron enirantan sian domon.* Ĉu la domon de la profesoro, ĉu la domon lian? (interese! mi devus skribi: la domon sian!). La praktiko montras ke iuj komprenas unu(n), aliaj alian. Solvon? Paciencon!

Ofte gramatikoj eĉ parolas pri agsubstantivoj, kiuj povas havi komplementon, kaj en tiu komplemento sia/lia povas aperi. Kelkaj ekzemploj:

- *Li vidis lian faladon de sia/lia biciklo.*

- *Li vidis la faladon de li de sia/lia biciklo.*

En praktiko, kaj en parolado, ambaŭ kompreno okazas. Kaj, en praktiko, ankaŭ frazoj kiaj la sekvonta aperas:

- *Li vidis la faladon de li de sia/lia biciklo.*

Nu ja, vi diros, se iu parolas tiel, li vere tute senzorge parolas. Jes, eble vi pravas. Sed, senzorga parolado daŭre okazas. Plie, se por paroli aŭ kompreni frazon mi devas ŝvite tralabori serion da reguloj... tiam mia gramatiko aŭ ĝiaj reguloj, ne taŭgas! Cetere en la sekvonta frazo oni povas eĉ diskuti pri la subjekto de la frapado!

- *Li vidis (sian fraton kaj) la frapadon de sia/lia filo.* (ĉu iu frapas la filon, aŭ ĉu la filo frapas iun? ĉu la frato frapis?)

La solvo, kaj ŝajnas ke jam Zamenhof sugestis tion (vidu LR96), estas ke ni lasu la dubon (pensu pri la samaj kazoj en nederlanda!) ... ke ni

akceptu (vole-nevole vi ĉiutage agas tiel) malzorgan paroladon, ke ni konsilu eviti malzorgan paroladon kaj uzi la tute klarajn:

- *Li vidis lin dum li frapis sian/lian filon.*

- *Li vidis lin dum li falis de sia/lia biciklo.*

- *Li vidis la profesoron, kiu eniris sian/lian domon.*

(aŭ: *dum li eniris*).

Por la frazoj kun la agsubstantivoj ankaŭ multaj simplaj klaraj aliaj frazoj eblas:

- *Li vidis ke lia filo frapis ...*

- *Li vidis ke iu frapis lian filon.*

La uzado de tiuj pli simplaj frazoj vere ne igas nian stilon infaneca aŭ subevoluinta. Klareco de stilo estas kvalito kaj neniel manko. Ankaŭ en la nederlanda! Kio pri: *Hij zag de professor zijn huis binnengaande?* Por kompreni la nederlandan frazon necesas specifa mondokono, aŭ pli zorga vortigo.

En la frazo *Li vidis lin ŝteli lian/sian biciklon* la specifa mondokono, la logiko, puŝas nin kredi ke la biciklo apartenas al la unua Li, ĉar oni logike ne povas ŝteli sian propran biciklon. Sed en multaj aliaj frazoj ni mem gvidas la puŝadon, laŭ la momenta fokusado.

Gramatiko esperanta devus kontentigi sin per konstato ke tiaj frazoj okazas, sed ke ili estas malklaraj ĉar ne de ĉiu same interpretata. Tiel, plejparte, agas pomego... kvankam en tiu ĉi kazo ĝi iom promocias unu el la eblaj vidpunktoj... kaj tion mi bedaŭras. Ne forgesu ke Zamenhof diris ke ĉe manko de regulo ĉiuj eblaj "solvoj" estas samvaloraj.

Mia solvo: Pardonu, sed ĝi certe ŝokos gramatikemulojn... Homoj ŝatas dikotoman pensadon, frazo estas ĝusta aŭ ĝi estas erara. Tia pensado estas nepre erara! Estas multege da frazoj kiuj estas nek ĝustaj (tute) nek eraraj, kiuj estas du(be)sencaj. Ni uzas tiajn amase kaj daŭre, ankaŭ en naciaj lingvoj. Ni akceptu tion, ĉar se necese ni povas eviti ilin. Por tiuj dubaj si-fraz(part)oj NE estas reguloj, kaj ne ĉiu same interpretas ilin. Kaj se oni faras regulojn... ili estas tiel komplikaj kaj fajnaj... ke neniu povas uzi ilin dum parolado. Do, lasu la aferon! kaj akceptu iom da anarĥismo!

petro desmet'

*Kion malgranda museto povas suferi...
viktimo de Franca Verda Konspiro...*

Mimo, malgranda feliĉa akvomuseto ĝuis sian vivon en vasta Rusio, en la akvoj de la imponega Volgo kaj en iom pli trankvila Dono. Sian longan nazeton ĝi ŝovis kie manĝo abundas, en somero ĝuis la sunon sub la reĝimo de la Rusa Caro. El ĝia eteco ĝi admire rigardis la pintojn de Uralo. En la komenco de la nova jarcento, la tiama, malkovris ĝin la Majstro, kaj li enigis ĝin en sian Fundamenton. Honoro, ĉar en Unua Libro ne jam estis loko por ĝi. Li donis al ĝi internacian nomon, laŭ ĝia Latina familia nomo, kaj nomis ĝin miogalo. Bedaŭrinde la Majstro ne estis bestologo en Franca kaj Angla lingvoj, kaj vulgarigis la aristokratecan besteton al moskorato, al ondatro. En la aliaj lingvoj, eĉ en la Germana, ĝi konservis sian veran nomon.

En 1914 la Akademio de Esperanto havis preta la liston de korektoj de la Universala Vortaro, kiun ĝi ekis en 1906. Pro la milito tamen, la listo povis esti publikigita nur en 1922-23. Kaj la Franca Konspiro jam funkciis. Nia ĉarma besteto ankaŭ en la Germana iĝis ordinara ondatro. Nepre mankis bestologoj kiuj konis sufiĉe da lingvoj por konstati la kontraŭdiron inter la neslavaj kaj la slavaj lingvoj. Longe restis tiel! Eĉ en la Granda Franca Vortaro de Varingjeno, en 1957, Mimo restis moskorato! Nur en 1994, en la nova

eldono de tiu vortaro, ĝi iĝis France myogale, desman.

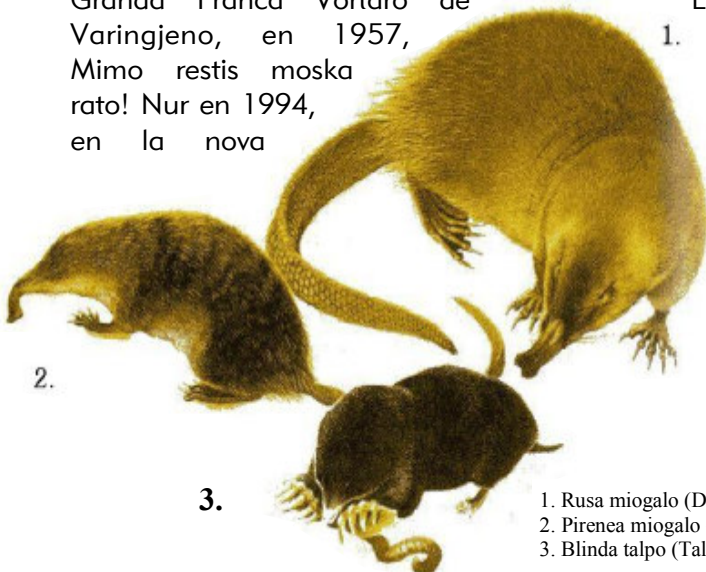
Eble Mimo estis kontenta, kiu scias, sed tiam ĝi tro frue jubilis. La nomoj en la Universala Vortaro estas ankoraŭ tre ĝeneralaj, kaj fakte nomas tutan subfamilion, la familion de la Akvotalpoj (Desmaninae). En la Pireneoj, kaj ankaŭ en Nordaj Hispanio kaj Portugalio, same feliĉa, naĝetas Momo, simila al Mimo, parenca, sed kun ankoraŭ multe pli longa ĉarma kaj tre moviĝema nazeto. Tiun naturamantaj Francoj ja konas, kaj kiam la monumenta PIV listigis kaj difinis la esperantajn radikojn, ili enigis en la komenco (ĝis PIV1987) ambaŭ Mimon kaj Momon, sub la nomo miogalo, ĉar ili klare diras ke la besteto naĝas en Eŭropo kaj Azio. Pro iu aŭ alia kaŭzo tamen, en sekvontaj PIV, la Francoj denove fermis la feran kurtenon, forigis la Rusan Mimon kaj konservis nur la Momon, ĉar nur en Pireneoj ĝi plue rajtas flosi.

Ŝajne do la Francoj supozas ke Ludoviko pasigis siajn feriojn en la Pireneoj, kaj ne promenis inter Dono kaj Volgo! Estas ekster ĉiu dubo ke Zamenhof pensis pri la Rusa miogalo (*Desmana moschata*, fig. 1) kaj ne pri la Pirenea miogalo (*Galemys pyrenaicus*, fig. 2) kiam li enigis Mimon!

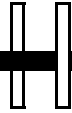
En la Nederlanda lingvo la Rusa miogalo estas konata sub kvin diversaj nomoj, inter kiuj unu estas transskribo de la rusa nomo (*wychuchol*) dum la aliaj priskribas Mimon, kiel moskodoran besteton kun rastreca nazeto (*bisamslurfdier*; *muskusbisam*; *bisamspitsmuis*).

Ĉu iam venos rehonorigo de Mimo? Mi ne scias, mi supozas ke ĝi rezignos sian rusecon kaj iĝos definitive pireneeca.

petro desmet'

1. Rusa miogalo (*Desmana moschata*)
2. Pirenea miogalo (*Galemys pyrenaicus*)
3. Blinda talpo (*Talpa caeca*)

Thomas Mann: La morto en Venecio

La novelo "La morto en Venecio" estas unu el la plej famaj noveloj de la Nobelpremiito Thomas Mann, esperantigita de Petro Buijnsters.

Ĝi estas signifa novelo: plurajn elementojn kaj ideojn la aŭtoro prenis el la tekstoj de Nietzsche, Platono kaj Sokrato. La centra temo estas la konflikto inter la dioniza (volupta, senbrida) kaj la apolona (spirita, ideo) vividealoj, kiujn ankaŭ Nietzsche jam formulis. Al tio Mann ligis la temojn de la artisteco fine de la 19a jarcento, kaj la temaron de la dekadenco de la homo, de normoj kaj moroj. Esprimiĝas ankaŭ la kontrastoj inter burĝo kaj artisto, inter morto kaj estetiko.

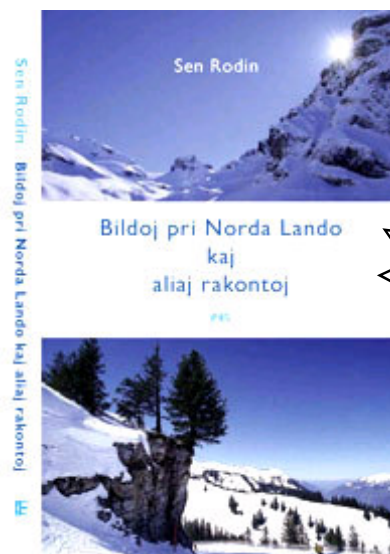
Thomas Mann: La morto en Venecio. Elgermanigis Petro Buijnsters. 88 paĝoj. Eldonis FEL, Antverpeno, 2006. Prezo 5 eŭroj + afranko.

Sen Rodin: Bildoj pri Norda Lando kaj aliaj rakontoj

Juna Sudlandano vizitas landon de Nordanoj ... enamiĝas en ĝi, kaj en Nordlandanino. Kiel noktopapilio ne povas rezisti kaj tuj reiras por kaptiĝi en lanternan fajron, senbadaŭre kaj konscie. Kiel ĉiu "gasto" li havas akrajn okulojn, rigardas per

ambaŭ kaj fajne priskribas ĉion, tra sia persona vitro ...

Post jaroj venas fino al la latino, kaj li reiras al Sudo. La rakonto ne estas „hufbato de l' azeno“, sed kolekto da amaj rememoroj. Ĉiu ĉapitro estas aparta noveleto pri iu aŭ alia norda gemo. La novelaron sekvas alia novelaro de aliaj apartaj kaj tre allogaj miniaturoj.

Sen Rodin, Bildoj pri Norda Lando kaj aliaj rakontoj; 360 paĝoj. Eldonis FEL, Antverpeno, 2006. Prezo 24 eŭroj + afranko.

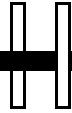

Monato

Onafhankelijk, internationaal tijdschrift over politiek, economie en cultuur

Maandelijks tijdschrift in de internationale taal Esperanto; lezers in 65 landen; oprichter: Stefan Maul; 27e jaargang; verschijnt in principe de eerste van elke maand.

Abonneer nu! 46 EUR / jaar (11 nummers)

(Alle vermelde cursussen zijn voor beginners.)

ANTWERPEN : officiële avondcursus!

- dinsdag en donderdag: 18.25 - 21.05 uur
- start lessen: 5 september 2006
- locatie: Quellinstraat 31, 2018 Antwerpen
- info: tel: 03 201 62 90 - fax 03 212 19 61
e-post: scvo.t#stad.antwerpen.be
- inschrijving vanaf 28 augustus
- prijs: 110 euro voor één schooljaar
(14 euro voor studenten, werklozen...)

BRUGGE : Info-Avond

- donderdag 28 september 19u30 tot 21u30
- locatie: Wegwijzer
Beenhouwersstraat 9, 8000 Brugge.
- info: Heidi Goes, Heidi_Goes#yahoo.com
of 050 67 51 78.

GENT

- dinsdag 19 tot 21 uur
- start: begin oktober 2006
- locatie: Peter Benoitlaan 117
9050 Gentbrugge
- info: Esperantogroep Gent (La Progreso)
tel./fax: 09 230 16 77
gent#esperanto.be

KAPELLEN

- locatie: CC Kapellen, Dorpsstraat 45
2950 Kapellen
- info: via CC Kapellen, tel: 03 660 67 50,
cultuurdienst#kapellen.be

LEUVEN : info-avond met gratis proefles

- woensdag 27 september 19.30 - 22 uur
- lesdagen: dinsdag van 19:30 tot 22:00 uur
(3 oktober tot 12 december)
- kostprijs: 50 euro (proefles gratis)
korting voor combinatie met
snelcursus en voor gezinnen.

LEUVEN : snelcursus

- zaterdag 14 en zondag 15 oktober 2006,
van 9:00 tot 17:00 uur
- locatie: Winksele

- kostprijs: 50,00 euro (incl. middagmaal en
cursusmateriaal; korting voor
gezinnen)
- Opm: Vooraf inschrijven verplicht:
overschrijven op 734-3331944-03
van Esperanto 3000 Leuven, met
vermelding van spoedcursus oktober
en je naam.
- info: esperanto3000#esperanto.be
of: 010 86 01 12.

LIMBURG : Info-Avond

- donderdag 28 september 20u
- locatie: Cultuurcentrum "'t Poorthuis"
Zuidervest 2A, Peer
- lesdagen: donderdag: 20 tot 22u,
(oktober tot juni)
- info: Henri Schutters, Panhovenstraat 10,
Peer, henri.schutters#skynet.be,
tel. 011/635592.
of: Jan Doumen, Peerderbaan 81,
Hechtel, tel. 011/732047.

LONDERZEEL

- dinsdag 14 tot 16 uur
- locatie: Hof ter Winkelen,
Holle Eikstraat 25, 1840 Londerzeel
- info: J.P. Fertinel, 052 300 652
of: Frederik Vanden Brande, 052 30 01 66

OOSTENDE : info-avond en gratis proefles

- maandag 11 september 19u : info-avond
- woensdag 13 september 18 - 20u: proefles
- start lessen: 4 oktober
- locatie: Vercamerschool, Northlaan 14,
Oostende.
- info: Marc Cuffez 0486 362365
of: Else Huisseune 0473 528418
of: Flory Witdoeck 059 702914

TURNHOUT

- dinsdagochtend 9 tot 11 uur
- locatie: Dinamo/De Warande
- info: De Warande (www.warande.be)
of: Maria Dom, de.groot-dom#telenet.be

Cursussen voor Zelfstudie

Uitgebreide Basis cursus Esperanto

Bevat: een basis cursus van 12 lessen (telkens onderverdeeld in 10 hoofdstukjes), een vervolgcursus, muziek, software,...

Taken kunnen, indien gewenst, via e-post naar een leerkracht gestuurd worden voor verbetering!

Esperanto programita

Boek: 351 pagina's, 19.69 euro
Bijbehorende cassette: 5.19 euro

Taal cursus volgens de zogenaamde 'geprogrammeerde' methode. Is zó ontworpen dat de student met behulp van een gekleurde folie zijn oefeningen steeds zelf kan nakijken.

Deze cursussen en nog veel meer (leerboeken, woordenboeken, literatuur, muziek, ...) zijn verkrijgbaar bij de Vlaamse Esperantobond.

Adres: Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen. (Open tijdens de gewone kantooruren.)

Of te bestellen via: **telefoon:** 03 234 34 00
e-post: retbutiko#esperanto.be
webwinkel: www.retbutiko.net

Voor meer info over Esperanto en de beweging kan je natuurlijk ook onze webstek bezoeken:

[HTTP://WWW.ESPERANTO.BE](http://www.esperanto.be)

Kleuters en televisie

Eén derde van de kleuters die onvoldoende Duits kennen komen uit puur Duitse gezinnen. Oorzaak van hun taalachterstand: in deze gezinnen wordt veel naar televisie gekeken en nauwelijks nog gesproken. (Der Spiegel, 22/2006)

Walen

Uit een studie van ULB-professor-emeritus Victor Ginsburgh, gepubliceerd in Le Soir van 10.6.2006, blijkt dat de talenkennis van de Walen ondermaats is, zeker in vergelijking met Brusselaars en Vlamingen. Meer dan de helft is ééntalig Frans. Met de kennis van het Nederlands is het even slecht gesteld als met de kennis van het Engels.

Guldensporenslag in het Engels

In juni 2006 vond in Brugge een reeks steekspelen plaats. Het was min of meer aangekondigd als een herinnering aan de Guldensporenslag van 1302, een groots feit uit de Vlaamse geschiedenis. De uitleg tijdens de voorstelling bleek echter volledig in het Engels te zijn. (lokale pers, 12.6.2006)

Olympische Spelen

Een Belgische topfiguur van de Rotaryclubs verbleef een tijdje in China. Hij vond het beangstigend dat men zich zelfs in vier- en vijfsterrenhotels niet in het Frans of Engels verstaanbaar kon maken. Wat als miljoenen bezoekers in 2008 naar de Olympische Spelen komen? (Het Volk, regio Limburg, 17.6.2006)

Shakespearianisation

Een vreemd woord, maar dat is wat wetenschappers met verschillende moedertalen uiteindelijk nog moesten laten doen om hun (uiteraard Engelstalig) boek over communicatie tussen wetenschappers drukbaar te krijgen. Er staan enkele interessante bedenkingen in over deze problematiek. (White Book on science communication events in Europe, <http://www.forskningdagene.no/arrangor/samarbeid/>)

WB_part1.pdf - er is ook een 'part2' en een 'part3')

Zwitserland

Het standaard-Duits (Hoogduits) raakt in Zwitserland steeds meer in de verdrinking, ten voordele van de plaatselijke varianten van het Duits. Onrechtstreeks gevolg is dat communicatie met een landgenoot van een andere taalgroep (bijvoorbeeld Italiaans) soms in het Engels moet gebeuren. (Taalpost)

Ondernemersgids

Unizo, die Unie van Zelfstandige Ondernemers, heeft een handleiding gepubliceerd voor wie zich als ondernemer in België wil vestigen. De documentatie is veeltalig: naast Nederlands ook Russisch, Engels, Frans, Arabisch, Turks. (F-Metro, 28.6.2006, www.ondernemerswegwijzer.be)

ESPERANTO**Herodotos**

Herodotos leefde in de vijfde eeuw voor Christus in Griekenland en wordt soms de 'vader van de geschiedschrijving' genoemd. Zijn 'Geschiedenis' werd onlangs door een Griek naar het Esperanto vertaald. Het is geen echt geschiedkundig werk, maar een reeks verhalen over historische gebeurtenissen, met mythen, beschrijvingen van landen, zeden en gebruiken, enz. Info: mihelis@otenet.gr; te koop bij www.retbutiko.net.

Socceranto

Ter gelegenheid van het wereldkampioenschap voetbal zijn enkelen op het idee gekomen om voor wat eenvormigheid te zorgen in de voetbaltermen, die volgens de taal sterk kunnen verschillen. Het resultaat is Socceranto, gebaseerd op de talen van belangrijke voetballanden: (Zuid-Amerikaans) Portugees en Spaans, Italiaans, Frans, Duits en Engels. (Metro-F, 19.6.2006, www.lulu.com/socceranto)

Macrobiotiek

Wie geïnteresseerd is in macrobiotisch leven (d.i. leven volgens de wetten van de natuur) kan over het thema voortaan ook informatie in het Esperanto vinden op <http://www.makrobiotiko.it/> . Het is de vertaling van een Italiaanse site over dit thema. (Amri Wandel)

Wikipedio

De Esperanto-versie van Wikipedia haalde midden juli 2006 het vijftigduizendste artikel en staat daarmee op de vijftiende plaats onder de 229 talen die in het project vertegenwoordigd zijn. (ret-info, <http://eo.wikipedia.org>)

La Vortaro

Zoals de naam laat vermoeden, is La Vortaro in de eerste plaats een veelzijdig Esperanto-woordenboek. In het menu (links op het scherm, helemaal onderaan) staan echter ook enkele interessante (op de eigen computer te installeren) hulp- en spelprogramma's die onder meer de kennis van het Esperanto kunnen helpen verbeteren. (<http://perso.orange.fr/la-vortaro/index.html>)

Project TAAL en CULTUUR

Vanaf oktober 2006 start de Vlaamse Esperantobond vzw. (VEB) met een **Nederlandstalige voordrachtenreeks** omtrent Taal en Cultuur.

Het voornaamste doel is iedereen in staat te stellen kennis te maken met de verschillende talen en culturen die zich rondom ons bevinden, in de hoop op een vreedzame samenleving.

Waarom de VEB? Dankzij Esperanto en haar alternatief karakter (tegenover het klassieke toerisme) hebben vele leden van de VEB vrienden in het buitenland en op die manier kennis gemaakt met andere culturen. We zijn van mening dat iedereen deze mogelijkheden moet aangeboden krijgen.

WANNEER: - van oktober 2006 tot mei 2007
- elke maand komt een ander land/volk aan bod
- 1e vrijdag van de maand: voordracht over CULTUUR
- 3e vrijdag van de maand: kennismaking met de TAAL

WAAR: Esperantohuis
Frankrijklei 140
2000 Antwerpen

WAT: Als voorproefje kunnen we al vermelden dat volgende landen/streken waarschijnlijk op het programma zullen staan: Catalonië, Litouwen, Arabische wereld, Japan, Polen, ...

De definitieve programma-indeling volgt!

Tenzij anders vermeld zijn alle vergaderingen gratis en voor iedereen toegankelijk. Let wel dat de meeste activiteiten in het Esperanto doorgaan. Uiteraard zijn we steeds bereid geïnteresseerde bezoekers in het Nederlands te woord te staan.

ANTWERPEN – Groep “Esperanto-Antwerpen”

www.geocities.com/esperanto_antwerpen

Alle programma's hebben plaats in het Esperantohuis, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, in het clublokaal op de eerste verdieping. De clubavond begint om 20.15 uur. Iedereen is welkom.

vrijdag 1 september: Lars Sözüer (Duistland) spreekt over "Jupiter en haar manen" (met projecties)

vrijdag 8 september: Ivo Durwael: "Wat is NLP?"

vrijdag 15 september: Rob Ebenau

vrijdag 22 september: Verrassing...

vrijdag 29 september: (Onder voorbehoud: Verslag over de jongerenbijeenkomst)

vrijdag 6 oktober: Nederlandstalige voordracht in het kader van het project "TAAL EN CULTUUR": (zie ook pagina 16.)

vrijdag 13 oktober: Wim Janssen: "Een onderzoek over Esperanto"

vrijdag 20 oktober: Nederlandstalige voordracht in het kader van het project "TAAL EN CULTUUR"

vrijdag 27 oktober: Yvo Schenkel: "Venezuela, land van extremen"

Meer details over het programma kan je vinden op de webpagina's van FEL, op het programmabord in het clublokaal of in het informatiekastje aan de voordeur. Of telefonisch via 03 234 34 00.

BRUGGE – Paco kaj Justeco

INFO-AVOND : Op donderdagavond 28 september van 19u30 tot 21u30 houden we een info-avond voor mensen die belang stellen in Esperanto en eraan denken een cursus te volgen. Afhankelijk van de belangstelling wordt dan ook effectief een cursus ingericht. Als je dus iemand kent die interesse heeft, laat het hen weten! Plaats van afspraak: Wegwijzer, Beenhouwersstraat 9, 8000 Brugge.

Op 14 oktober gaan we om 12u eten in restaurant Willemijn, Gentpoortstraat 51, 8000 Brugge. Om 13u45 spreken we daar af voor diegenen die niet blijven eten, om samen de Gentpoort te bezoeken, waar een tentoonstelling loopt over stadsomwallingen, stadspoorten en vesten naar aanleiding van de restauratie van de Gentpoort. Daarna gaan we de Madeleinekerk bezoeken. Deze bevindt zich aan het begin van het Koningin Astridpark, waar nadien op het gemak wat van de rust en de natuur kan genoten worden.

Info: Heidi_Goes@yahoo.com of 050/675178.

BRUSSEL – Esperantista Brusela Grupo

<http://users.belgacom.net/EBG>

Opgelet: nieuwe vergaderplaats: gebouw Van Maerlant, op de hoek van de gelijknamige straat en de Belliard-sstraat, tegenover het Leopoldpark, dicht bij metrostation Maelbeek. Aangezien dit gebouw tot de Europese Instellingen behoort, is er een vrij strenge controle. Bezoekers gelieven zich op voorhand aan te melden.

Info: Hélène Falk, Eikenlaan 7, 1640 Sint-Genesius-Rode, tel.: 02 358 42 14, helene.falk#skynet.be

Om per e-post op de hoogte gehouden te worden van de activiteiten van de Brusselse groep, stuur je een leeg berichtje naar: esperanto-en-bruselo-subscribe#yahoogroups.com.

GENT – La Progreso

<http://www.esperanto.be/gent>

Clubhuis: "La Progreso", Peter Benoîtlaan 117, 9050 Gentbrugge, tel.: 09 230 16 77.

Vrijdag 22 september: Christiaan Buysse en Daniel Van Steenkiste brengen voordracht met diavoorstelling over alternatieve reis in Rusland met het doel: de solidariteit met centra drugsverslaafden betonen.

KALMTHOUT – La Erikejo

<http://users.pandora.be/La.Erikejo/Index.htm>

Bijeenkomsten vinden telkens plaats vanaf 20 uur in het Parochiecentrum van Heide (achter de kerk, vlakbij het NMBS-station Heide) tenzij anders vermeld.

donderdag 21 september: Alle aanwezigen bereiden een klein verhaal voor van een tiental minuten over de vakantieperiode.

Info: Wim De Smet, Hertendreef 12, 2920 Kalmthout, tel.: 03 666 99 49, e-post: wma.desmet#belgacom.net

KAPELLE – Esperanto-Grupo “Meza Zelando”

Voor onze avonden, de laatste vrijdag van de maand om 19.30 u., worden we telkens bij een ander clublid te gast ontvangen. Inlichtingen over programma en plaats van samenkomst bij Sally en Dies Krombeen, tel.: (0113) 34 15 63 of Rie en Kees Dentz, tel.: (0118) 61 48 34.

KORTRIJK – ROESELARE – TIELT

Koninklijke Esperantogroep La Konkordo

esperanto.kortrijk#esperantoland.org

Opgelet: Nieuwe locatie voor onze activiteiten: Erfgoedhuis zaal 2, O.L.Vrouwstraat 45 te Kortrijk tel. 056 27 74 24. Elke vierde dinsdag van iedere maand (met uitzondering van juli en augustus). De derde dinsdag indien de vierde een feestdag is.

Voor inlichtingen: Jean-Pierre Allewaert, Tarwelaan 10, 8500 Kortrijk, tel.: 056 20 07 96 / Piet Glorieux, Werkenstraat 56, 8610 Werken, tel.: 051 56 90 30.

Bezoekers van andere clubs melden bij voorkeur hun komst. Dit laat ons toe hen beter te ontvangen en hen te verwittigen bij verandering van locatie.

De **stadsbibliotheek van Kortrijk** beschikt over een uitgebreid **Esperantofonds**. Er is gelegenheid dit fonds te bezoeken. Geef een seintje aan Daniëlle Demeyere, bibliothecaris tel. 056-27 75 00 (algemene balie). Of stuur een berichtje naar Danielle.Demeyere#kortrijk.be.

LEUVEN - Esperanto 3000

<http://www.esperanto.be/esperanto3000>

Zoals steeds gaan al onze activiteiten door in het Cultureel Centrum, Brusselsestraat 63, Leuven. Voor de meest recente informatie over ons programma kan je steeds terecht op onze webpagina.

woensdag 13 september: Vespero 3000: Voordracht

woensdag 27 september: **Info-avond**

woensdag 11 oktober: Vespero 3000: Voordracht

Info: Roger Goris, Rue Ménadastraat 44, 1320 Hamme-Mille, tel.: 010 86 01 12. E-post: rogergoris#versateladsl.be

LIMBURGSE ESPERANTO-VERENIGING (LEV) (met zetel in PEER)

<http://users.skynet.be/sky53810/>

Elke eerste donderdag van de maanden oktober tot mei: vergadering, voordracht of conversatie in het Esperanto

7 september: Ervaringen van de deelnemers aan het kongres in Florenco en het jongerencongres in Serajevo: Carsten Mischke kaj Remy Sproelants

Andere donderdagen (oktober tot mei): Esperantocursus. Begeleiders: Jan Doumen en Henri Schutters.

donderdag 28 september: **info-avond** over de cursus (20u)

In Cultuurcentrum "t Poorthuis" Zuidervest te Peer, elke donderdag van 20 u. tot 22 u.

LONDERZEEL

Cursus voor beginners elke maandag 19-21 u, en voor gevorderden elke donderdag van 20-22 u. in Hof ter Winkelen.

Info: Frederik Vanden Brande, Hof ter Winkelen, Holle Eikstraat 25, 1840 Londerzeel. Tel.: 052 30 01 66, fax: 052 30 53 65. of: J.P. Fertinel, Haan 47, 1840 Londerzeel. Tel.: 052 300 652.

OOSTENDE – La Konk

maandag 11 september: info-avond over de cursussen (19u)

woensdag 13 september: Proefles Esperanto voor beginners (18u)

Gespreksavonden: 25 september, 9 & 23 oktober 19 - 21u

Cursus beginners: elke woensdag 18u-20u vanaf 4 oktober tot begin mei

Cursus gevorderden: elke donderdag 14u30-16u30 vanaf 14 september

Locatie: Vercamerschool, Northlaan 14, Oostende.
Inlichtingen: Marc Cuffez, voorzitter : 0486 362365 ('s avonds), Else Huisseune, secretaris : 0473 528418 ('s avonds), Flory Witdoeck, ondervoorzitter : 059 270914 (dag)

La Konketoj

(Info: Els Huisseune tel 059 43 30 58)

TIENEN – La Hirundo

<http://home.tiscali.be/lahirundo/>

Elke dinsdag: 19u.-21u.: Basiscursus volgens de Cseh-metode. Elke laatste maandag: cursus voor gevorderden

Voor info: Bert Boon, Merelhof 8, 3300 Tienen. Tel.: 016 81 52 46 – Fax: 016 81 52 46.

TURNHOUT

Cursus voor gevorderden op dinsdag 9-11u. Dinamo/Warande, Congoplein 1, Turnhout.

Algemene Vergadering Vlaamse Esperantobond vzw :

17 september 2006 - 13 uur

in het Esperantohuis (Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen)

Agendapunten:

- Werkplan 2007
- Budget 2007
- Project "Taal en Cultuur"
- Andere projecten
- Toekomstig bestuur VEB
- Varia

ANTVERPENO FESTAS

**pro 100-jara ekzisto de la
klubo**

« La Verda Stelo »

per

**INTERNACIA
RENKONTIĜO**

Pentekosto

26, 27 kaj 28/05/2007

PROGRAMO :

Elektebleco el paralelaj programoj:

- **Prelegserio « Kulturo de la Kluba Vivo » kun diskuteblecoj**
- **Kunveno de Kunlaborantoj de Vikipedio**
- **Turisma programo :**
- **« Esploru Antverpenon » pere de gvidataj vizitoj**
- **Vesperaj programoj :**
  - Sabato 26/05/07 - JOMO**
  - Dimanĉo 27/05/07 - Popolmuziko kaj dancado en Moderna Vesto.**
- **Festaj manĝoj**
- **Tranokteblecoj ĉe Esperantistoj kaj en 3 kategorioj de hoteloj**

Jam nun notu la daton en via agendo:

Pentekosto : 26, 27 kaj 28/05/2007

Pliaj informoj en la sekvanta *Horizon.taal*

aŭ rigardu :

www.geocities.com/esperanto_antwerpen